

Rekening van de rentmeester van Weert [Hermanus van Loepelhemn] 1498-1499

Vindplaats: Regionaal Historisch Centrum Limburg (RHCL), archief van de Gelderse Rekenkamer te Roermond, aanwinst 1925, inv.nr. 28.
Kopie: Gemeentearchief Weert (GAW).

Transcriptie: Cor Tubée
Annotatie: Emile Haanen

N. 12

prima

Weert

Hornes

Wert finant xiiii^c (mxx) xix

Rekeninge der renten van Werdt¹ der herlicheyt tobehorende beginnende Cathedram Petram² anno xcviij, eyndende Cathedram Petram anno xcix

Item die thiende van Oeverwerdt heft dyt jair gehat Micheil van der Heiden vur	iii ^c lxix malder ³ roggen
Item die thiende van Nederwerdt heft dit jair gehat Nielken Berben vur	vi ^c xxviii malder
Item die thiende van Tongelray heft dit jair gehat Hans Goertz vur	lix malder
Item die thiende van Leyvelray heft dyt jair gehat Passart	lxvi malder
Item der hoff in Tongelray mit der vlotmoelen ⁴	

¹ Het rentmeesterambt Weert beheerde in die periode de heerlijke inkomsten en uitgaven van het leen Weert, bestaande uit (Over-)Weert en Nederweert en de voogdij van Thorn.

² Het feest van de stoel van Sint-Petrus of Cathedra Petri wordt op 22 februari gevierd. Het rentmeestersjaar liep derhalve van 22 februari tot 22 februari.

³ Één malder vormt zes vaten; één vat bestaat uit vier koppen; één kop is vier kannen. De Weerter malder is ongeveer 117 kilogram.

⁴ Ch. Creemers, *Aanteekeningen over het dorp Stramproy : Eene bijdrage tot de geschiedenis van het voormalig Rijksvorstendom Thorn* reprint (Weert 2004) 87. In 1478 droeg Jacob I, graaf van Horn zijn hof, waarschijnlijk Meulenhof, en de Vloedmolen, gelegen op de Tungelroysche beek tussen Stramproy en Tungelroy, erfelijk over aan ene Geurt van den Mortel tegen een jaarlijkse betaling van 56 malder rogge.

gelt jairlix erffelick

lvi malder

Summa lateris⁵

xi^c lxxviii malder
roggen

Moelenpacht

So dyt jair Arnt van Dalen⁶ voel van desen moelenpechten ontfangen heft in gelde ende in roggenmeel ende in malkorne, asdat blickt in sinen rekeninge, desgelick Claes Foryr⁷, doe hij na Arntz tijt die burch bewarden⁸ ende oeck dat die mulners den torfstekeren ende den tymmerluiden geleverd hebben, dat ich allet mit den mulneren gerekent hebbe van desen ende oeck van den niestvurledenen jair na inhalde eyner cedulen achter in dese rekeninge gesteken, sodat Willem den mulner van Nederwert schuldich blijft van desen twe jairen xxiiii gripen⁹ ende so oeveren heit xi x malder iiiii vat roggen dair aff ich hyrna ytgeven macke.

Item Heyn Buissen der mulner bij Sint Mathijs¹⁰ blijft schuldich van ii jairen xxiiii gripen van c xxiiii malder roggen.

Item Symon mulner bij Sint Rombolt¹¹ blijft schuldich van ii jairen den maltpacht is xxiiii gripen ende van den laesten jair xvii malder roggen.

Summa lateris van mijnen ontfanck lxxii gripen, dy hyrna in 't ontfangen gerekent werden ende c xl malder roggen

Summaris van desen ontfanck in rogh

xiii^c xviii malder

---

⁵ Summa lateris betekent het totaal bedrag van deze bladzijde.

⁶ Aart of Arnt van Dalen was van 1492 tot 1498 scholtis van Weert.

⁷ Claes Foryr was burggraaf in 1498.

⁸ Het betreft hier de kasteelbewaarder, kastelein of burggraaf.

⁹ Gripe is een zilveren muntstuk gangbaar in de 15^e eeuw. De vogel 'grijp' of 'griffioen' was hierop afgebeeld.

¹⁰ De kapel van Sint-Mathijs lag op de driesprong van Maaspoort, Maaseikerweg, Roermondseweg. Die kapel wordt in 1485 nog niet vermeld in de kerkelijke registers, wel in 1558. Het bestaan van een tweede molen buiten de stad, was onbekend. De molen moet later verdwenen en vervangen zijn door de zgn. binnenmolen, die op de kaart van Jacob van Deventer (ca. 1560-1570) voorkomt en binnen de stad lag op de hoek wat thans de Van Berlostraat-Wilhelminasingel (noordzijde) is.

¹¹ De molen bij Sint-Rombout is de zgn. buitenmolen, vroeger gelegen op de Molenpoort tegenover de kapel (zuidzijde).

Uytgeven in rogh

Item betaelt den cappellanen van Thoren tot den jaergetijde vrouwen Mechtelden van Horne¹², abdisse tot Thoren ii vat roggen

Item dyt jair vur die spinde mijner zeliger vrouwen Johanna van Horne¹³, dochter tot Moersse, ende dat geleverd den Heyligen Geistmeisteren van Werdt viii malder

Item betaelt ende affgecorten Wilhem den mullener van Nederwerdt xix malder iii vat roggen, die hij in desen jair oever betaelt heft an Arnt van Dalen ende Claes Foryr boven sinen pacht dys jairs as 't blickt in die rekeningen mit hem gedaen xix malder iii vat

Item van den xvii^{ten} dach december bys Cathedris Petri anno xcix exclusi kompt Gelis van Werst¹⁴ van desen tijde na inhalde der zedulen sins verdrags as burchgreff to Werdt vii malder ii vat roggen ende oeck so voel garstenmaltz, dat malt vur rogh gerekent facit xiiii malder iii vat

Item betaelt Trinken Franssen ombdat sij gedeckt heft vii bedden mit oeren slaepplaken, do Claes Foryr die burch bewarden iii malder

Item mijnen genedige heren heft mich bevalen te geven Daniel van Nuynhem tot vollost, doe sine huysinge gebrant was x malder roggen, dairaff betaelt viii

Summa lateris liii malder ii vat

Item betaelt Bruyn Heisters¹⁵ den men jairlix schuldich is xvi malder

Item die thiendeneren vurschreven hebn dyt jair geleverd tot Werdt op die burch omtrent iii^c ende x malder roggen, dairvoir hyr gerekent vur crimpkaren¹⁶ xii malder ii vat

---

¹² Mechtildis van Horne (1380 – 1450), abdis van Thorn van 1397 tot 1446, was een dochter van Willem VI, heer van Horn en Altena en Johanna van Loon-Heinsberg.

¹³ Johanna van Meurs († 1461), echtgenote van Jacob I, graaf van Horn.

¹⁴ Gelis van Werst was burggraaf van 1498 tot 1501 en scholtis van Weert in 1498-1504.

¹⁵ Bruyn Heisters of Heyster was scholtis van 1489-1490.

¹⁶ Krim(p)koren: betekenis niet duidelijk.

Item mijn genedigen heer van Horne heft bevalen te geven eynen man van Nederwerdt	ii malder
Summa van desen uytgeven vursschreven lxxxiii malder v vat sus is mere ontfangen dan uytgegeven xiii ^c xxxiiii malder i vat, elc malder verkoch inde den pechteren laten loesen vur ii gulden, mackt	xxiiii ^c lxxviii gulden vi stuyver i
ort ¹⁷	

Ontfangen in haveren

Item tot Werdt an suckelkaren ¹⁸	xxxiii malder
Item an herbergheven	xi malder
Item die haver van Thoren heft Claes Foryr ontfangen as dat blickt bij sinen cedulen van ontfanck ende oeck bij sinen vodercedulen van den uytgeven, sodat in sinen scheiden daer oeverden	xix malder
Summa van desen ontfanck in haveren	lxiiii malder

Uytgeven in haveren

Item so men den burchgreffe jairlix schuldich is te leveren inhalde sinen gehaltcedulen xxv malder, komt hem van den xv ^{ten} dach decembris bis Cathedram Petri anno xcix exclus	iiii malder iiii vat
Item den Observanten ¹⁹ na alder gewonten i malder ende Willem Roes i malder facit	ii malder
Item Thonis Kemerlingh, Hert Bardoel ende Herman sin van Tricht tot Horne ende Werdt gesant tot Werdt vernodert iii nacht	iiii malder v vat
Item capuin inde hoenre hebben geten	ii malder i vat
Item joncker Evert van Arenburch ²⁰ is tot Werdt komen van- wechen mit sinen huisfrouwe, vernoedert	xii malder
Item den rentmeister vur sine gewoenlicke wedde	xii malder
Summa van dese uytgeven in haveren xxxvii malder iiii vat sus is mere ontfangen dan uytgegeven xxxvi malder iiii vat, die verkocht dat malder xviii stuyver, facit	xxxiiii gulden xii stuyver

¹⁷ Één gulden is gelijk aan twintig stuivers; één stuiver is gelijk aan vier oorden.

¹⁸ Suikerkoren of suikerhaver; betekenis niet duidelijk.

¹⁹ De observanten zijn de minderbroeders op de Biest.

²⁰ Met Evert van Arenbergh wordt Everard van der Marck-Arenberg (†1531) bedoeld, die getrouwd was met Margaretha van Horne († 1522), de dochter van Jacob II en Johanna van Gruuthuse.

Ontfanck van capuinen ende hoener

Item tot Oeverwerdt inde Nederwerdt cxxxvi capuin

Item dair oeck ii^c xciiii hoener

Item deser capuin inde hoener heft gehat
mijn genedige heer van Luidick²¹ in sine koeken in
septembri anno xcviij, doe sine genedige in 't lant van
Horne gehaldt²² wart in bijwesen mijnen joufferen
van Nuwenar²³

xxiiii capuin
ende l hoener

Item mijn heer van Horne²⁴ xxxvi capuin

Item Claes Foryr, doe hij die burch bewarden
van Lenart Swels ontfangen ix capuin ende van
Kerst van der Veken x¹/₂ capuin is xix¹/₂ capuin

Summaris van uztgeven desen capuin lxiij capuin ende l
hoener, elc capuin ii¹/₂ stuyver, elck hoen i brasd.²⁵ as
boeven, sub bliven noch ontfangen lxvi¹/₂ capuin ende
ii^c xliiii hoener, facit an gelde xxiii gulden
xi stuyver
i ort

Ontfanck van cynssen inde geltrenten

Item belopen die Pinxtencynssen tot Oeverwerdt
inde Nederwerdt op ii^c xciii groot
vi¹/₂ d. vur eynen groten ontfangen ii¹/₂ stuyver, facit xxxvi gulden
xiii¹/₂ stuyver

Item belopen Sinte Mertinscynsse op xxix^c xcviij
groot iii¹/₂ d. ii hb. vur eynen groot ontfangen
ii¹/₂ stuyver, facit iii^c lxxiiii gulden
xvi stuyver

Item belopen die nuwe coste op c xvi groot,
vur eynen groten ontfangen ii¹/₂ stuyver, facit xiiii gulden
xv stuyver

---

²¹ Met heer van Luidick wordt Jan van Horne, prins-bisschop van Luik (1483-1505) bedoeld. Hij was een zoon van graaf Jacob I en Johanna van Meurs.

²² Prins-bisschop Jan van Horne (*1458-†19.12.1502 of 1505) werd in 1498 ingehaald als graaf van Horn en heer van Weert.

²³ Met juffrouw van Nuwenar of Nuenar wordt Walburga van Manderscheid bedoeld, de weduwe van Willem, graaf van Nuenar, die in 1497 overleed en die eerder pandheer was geweest van het kasteel van Weert.

²⁴ Hiernee wordt vermoedelijk Jacob II, de afgetreden graaf van Horn, bedoeld. Hij wordt immers niet met 'genedig' aangeduid.

²⁵ Een braspenning heeft een waarde van 1¹/₄ stuiver.

Item van dae den moelens ontfangen des jairs
van elcke moelen²⁶ xii gripen ende dat van ii
jairen as 't blickt in der mulenrekeningen
as vur elcken gripe ix stuyver, facit

xxxii gulden
viii stuyver

Item van der smaelrethienden²⁷ van Oeverwerdt,
die Passart gehat heft

xxiiii gulden

Item van der smaelrethienden van Nederwerdt,
die Passart gehadt heft

xxxvii gulden

Item van der lamerthiende, die Joest Knops²⁸ gehat
heft der cxc stuck geweest is vur elck
lamp xi stuyver ii vlioger²⁹ is

cv gulden
i

stuyver

iii ort
iiii vlioger

vacat qua summa

Item ontfangen van die dry moelens tot Werdt van elck
vur maltpacht des jairs xii gripen is van desen ende
den niestvurleden jair lxxii gripen

Summa lateris

vi^c xxiiii gulden
xv stuyver
i½ oert

Ontfanck extraordinaren

Item van verken, die op den busch gebrant
sijn boeven costen dairto gedaen ende so mit
Severen Stoexkens ende Peter van Kelst³⁰ gerekent,
die de brant gevoert hebben

lxxi gulden
viii stuyver

Item ontfangen van v ossenvelle, die ossen
Claes Foryr gekocht hadde

xii gulden
xii stuyver

Item ontfangen van Heinrich van Balderick³¹ uyt
den renten an die Mase ii^c Ruremunder gulden
maken an Werter gulden

ii^c lxxxviii gulden
xvi stuyver

---

²⁶ Er werd tweejaarlijks betaald voor de drie molens in Over- en Nederweert.

²⁷ Smaltiende wordt ook wel de kleine tiende genoemd. Het was de tiende op hooi, vlas e.d.

²⁸ Joest Knops of Knoups was burgemeester van Weert van 1 november 1499 – 1 november 1501.

²⁹ Een oord is 8½ vlieger.

³⁰ Peter van Kelst of Keelst was burgemeester van Weert in 1492/1493 en van 1494/1497. Hij stierf in 1498.

³¹ Hendrick van Balderick was drossaard en stadhouder van het graafschap Horn.

Item so voir in 't coekenbueck geschreven steit van den verken die Claes Foryr gekocht hadde, si sijn dairaff bleven ses sijde spex hangende in die koeken, doe Gelis van Wersten op die burch quam, elcke syde waegende xviii pont, vur elck pont ontfangen eynen brasd., facit

v gulden
viii stuyver

Item ontfangen van xxx libra ruyten, dat groenter waren doe Claes Foryr van der burch schide, vur elc libra i¹/₂ stuyver, facit

ii gulden
v stuyver

Item heft Meus Vrieskens der tymmerman verkocht Hennen Lobben eynen block in Werterbusch voir iii gulden xii stuyver ende Merriken Dummen oeck eyn holt vur xliiii stuyver ende Willem Cuper holt vur xxi stuyver, facit

vi gulden
xvii stuyver

Item heft Gertt Hentis verkocht Claes Kalen c ende xii heisteren vur iiii gulden iiii stuyver; noch Gaeyen den wyn tot Hoechten ii^c heisteren ende Jan Gaerten ¹/₂^c, Deric Billien lxiiii heisteren, Joest van Opstal xl ende Hermanus lxxv heisteren, elc vur ¹/₂ brasd., facit

xviii gulden
ii stuyver
iii ort

Summaris des helen ontfangs deser rekeningen beloupt xxxv^c lv gulden xiii stuyver ii¹/₂ ort

[Summa]

iiii^c v gulden
viii stuyver
iii oert

Uytgeven in gelde tegen dit vurscreven ontfanck

Item so men schuldich is te leveren den Heiligen Gestenmeisteren tot der spinden mijner zeligen vrouwen van Horne tot allen Quatertemper³² vur xiii armen [in de marge: die irste Quatertemper van desen artikel ginck ain op gunsdach post Invocavit³³ anno xcix exclus] menssen elc eyn mick van eynen Vlems, iii herinck [van] eynen Vlems ende eynen Vlems an gelde ende van Allerheiligendach tot den ersten sonnendach in die Vasten exclus [in de marge: ende dairto op Paesdach ende op Belaken Paesdach] elcx sonnendags elcken mensch eyn broet daer men back eyn stuck spex uyt eynen vat ende ¹/₂ Vlems ende van den sonnendach vur Kersdach bys sonnendach Belaken

³² Quatertemper zijn de vastendagen op de eerste woensdag, vrijdag en zaterdag na de derde adventszondag.

³³ Eerste zondag in de vastentijd, zesde zondagvoor Pasen.

Paesdach inclus elcken persoen eyn broet iii
herinck $\frac{1}{2}$ Vlems ende gekocht tot den speck eyn
verken cosden iiii gulden xv stuyver ende gelt ende herinck
vurschreven kompt op xii gulden iii stuyver is tsamen

xvi gulden
xviii stuyver

Item heft jouffren Nathouft jairlix geldende op
dese renten x Brabantse gulden ende dat betaelt van desen
ende van den vurlede jaer is

xxxiiii gulden
xiii stuyver
i ort

Item Michelen kinder van Eyndhaven plegen te hebben
den pacht van den have Tongelray mit der vlotmoelen,
te weten liii malder roggen, dat bij mijns jonckeren tiden
van Moersse³⁴ verandert is sodat men dairvoir
jairlix betaelt xxix enckel gulden is

lxxv gulden
viii stuyver

Item Bruyn Heisters, dat hij jairlix op die
renten heft xxiiii golde gulden

lxii gulden
viii stuyver

Item betaelt den cappellanen van Thoeren vur eyn
ewyge memori vrouwen Mechtelden van Horne,
abdisse was tot Thoren v Horns gulden, is

vi $\frac{1}{2}$ gulden

Item men is jairlix schuldich den deken in den Heyligen Geist
tot Ruremunde³⁵ xxx Ruremunder gulden, dat opgelopen is van iiii jairen,
dairvoir hij gekommert hadde Symon Cordeis ende Jan
Vracker, die mit hem gededingt hebben ende in
afcortingen gegeven der eyn xvii Ruremunder gulden, der ander xvi derselven
gulden, elcken gulden xxx stuyver Werter geltz is

xlx gulden
x stuyver

[Summa]

ii^c xlv gulden
vii stuyver
i ort

Item betaelt heren Johan Massereil³⁶ in affcortingen sulker
renten hij jairlix heft op die herlicheit, dairvoir
dat lant burgh is ter gueder rekeningen iii^c postulaets
Horns gulden is

iii^c xc gulden

Item noch heb ich betaelt den heer van Heer³⁷ den men
jairlix schuldich is, dairvoir dat lant oeck
gelaeft heft ii^c xx Hoerns gulden is

ii^c lxxxvi gulden

Item noch denselven heer van Heer betaelt oevermidtz Reinken

³⁴ In de tijd toen Vincent van Meurs heer was.

³⁵ Betreft het kapittel van de Heilige Geest in Roermond.

³⁶ Johan Maserell of Mascharel was schuldeiser, drost van Breda en heer van Wijnandsrade.

³⁷ De heer van Heer was schuldeiser.

Lemmen xl Hoerns gulden ende oevermidtz Peter Scherre xii Werter gulden in affslach sulx rest as men hem noch schuldich is, facit	lxiiii gulden
Item betaelt Dries van Franckenbergh den men jairlix schuldich is ii ^c x golde gulden vur elcken gulden lii stuyver ende vur baedloen eyne enckelen gulden, facit	v ^c xlviiii gulden xii stuyver
Item den predekeren van Coelen ³⁸ is men jairlix schuldich xxx golde gulden, die betaelt van desen jair ende dairto noch op hon rest dat men hon schuldich is xxx gulden is	c lvi gulden
Item der vrouwen van Mirle ³⁹ betaelt ter gueder rekeningen hondert golde Peter, vur elcken Peter ix vurscreven facit i ^{1/2} ^c Hoerns gulden is	c xcvi
Item heren Johan van Buedbergh van eyne manlen	xviii gulden
Item den heren van Sinte Servaes ⁴⁰ den men jaerlix schuldich is x rael, dat betaelt van iii jairen ende vur elck jair xiiii Horns gulden is	liiii gulden xii stuyver
Item heft Arnt van Dalen dyt jair ontfangen uyt der thienden van Nederwerdt, asdat blickt in 't ontfanck siner laesten rekeningen i ^{1/2} ^c enckel gulden, elcken gereckent op lii stuyver facit	iii ^c xc gulden
[Summa]	xxi ^c gulden iiii stuyver
Item doe Arnt van Dalen van der burch Werdt scheiden solde moest men hem vernoegen des men hem schuldich was ende mit hem gerekent waert opten xv ^{ten} dach septembris anno xcviiii in bijwesen Heri Bardouls ende mijns Hermannus op hondert xx golde gulden ende wijf golde gulden van- wegen eyne genaen gulden den hij mijnen genedigen heren tot Curingen sande is	iii ^c xxv gulden
Item op den xix ^{ten} dach septembris quam Claes Foryr tot Werdt op die burch omb die te bewaeren ende verblef dair tot den xvii ^{ten} dach decembris, doe quam Gelis van Werst dair op desen tijt vertert inhalde eyne coekenbux an gelde	v ^c vii gulden xvi stuyver
Item van den malt to malen gegeven bij Claes tiden gebrouwen	xxiiii stuyver

³⁸ Betreft de predikheren of dominicanen van Keulen.

³⁹ Vermoedelijk Herberga van Bronckhorst († 1501), de weduwe van Jan Dicbier, heer van Mierlo.

⁴⁰ Betreft het Sint-Servaaskapittel te Maastricht.

Item quam Gelis van Werst op die burch op den xvii^{ten}
dach decembris hem betaelt an gelde tot Cathedram Petri to
anno xcix ende is twe maende eyn weke vur xi personen
ende elcken persoen voir cost des jairs x gulden Ruremundz geltz
ende Gelis dubbel ende is van desen tijde ii maende ende eyn
weke is 't maende vur eynen persoen xxiiii stuyver i negenmenken,
mackt van ii maenden ende eyn weke elcken persoen ii gulden
xiiii stuyver i ort [doorgestreept: xxxii gulden xix stuyver i ort ende Gelis vur
sinen persoen dubbel is tsamen xxxvgulden ii stuyver] is tsamen

xxxv gulden
v stuyver
i ort

Item vur cleydonge ende loen vur vijf weraftige knecht
van ii maende ende eyn weke ende oeck vur eynen
huiskemmerlingh ende vur eynen die backt ende brouwet
elcken ter maende eynen Coels gulden is i¹/₂ Werter gulden, facit

xxiii gulden
xii¹/₂ stuyver

Item twe weker elcken des jairs iiii golt gulden is van
twe maenden ende eyn weke

iiii gulden
vi¹/₂ stuyver

Item vur maget ende portyr is der loen geschreven inde gerekent
in 't koekenbueck, gilt hyr nyet

[Summa]

viii^c xcviij gulden
iiii stuyver

Item Jan Stijnen, Thijs Gronen inde Sil van den Hoeven
hebben dyt jair gesteken ende op die burch geleverd
ii^c xcix voeder torfs ende Deric Priemen lvi voder
ende vur den scholtis xxv voeder, vur Gert Geelken
x voeder, Tack v voeder, Geerken Jeger iiii voeder,
vur elck voeder ii¹/₂ stuyver dair op sij ontfangen hebn
van Willem den mulner xi malder v vat roggen ende van
Symon iii vat roggen, elc malder op ii^c ii gulden ende
noch van Willem mullener in gelde viii gulden i¹/₂ stuyver asdat
blickt in der mulnerrekeninge sodat ich dat
rest betaelt hebbe te weten

xviii gulden
viii stuyver

Noch Jan Verstraeten geleverd xix voeder elck i stoeter, facit

ii gulden
vii¹/₂ stuyver

Item noch heb ich doen gelden ende op die burch gelent
is bij Gelis van Werst ii manten torfs vur

xiiii gulden

Item oeveral op die burch doen resformiren die gelaes-
vinsteren dair des noet was, heft gekost

v gulden

Item die strodecker doen stoppen ende resformiren dairto georbert vijf venen scove elc cosden xii¹/₂ stuyver ende honre twe vii dage gedeckt, der meister des dags ii¹/₂ stuyver ende der knaep i¹/₂ stuyver, facit

iiii gulden
x¹/₂ stuyver

Item vur kaerden tot den littyrbomen vii stuyver vur eyn groet lameren x stuyver is

xvii stuyver

Item tot Tricht doen vermaken alde gebraken scotelen, kannen ende byrpotten, dat tsamen woegh lxxxiii libra ende dairaiff gehat xviii nuwe scotelen ende xii birpotten, al geteikent mit den wapen Horne ende wagende c iii¹/₂ libra, dairop to gegeven ombdat des nuwes wercks meer was xx¹/₂ libra iii golde gulden is ende vur vracht xii stuyver, is

viii gulden
xiii stuyver

Item so die slaepplaken op die burch al vernielt waren, gekocht vermidtz Gelis Huisfrouw van Werst xv ellen lynendoex costen elc ell iii¹/₂ stuyver ende noch xx ellen elck ell iii stuyver iii oert, facit

vii gulden
vii¹/₂ stuyver

Item gesant Nielken baid van Tricht na heren Massereil 2^a. aprilis anno xcix den gegeven i Brabants gulden

i gulden
xiiii¹/₂ stuyver

Item gesant eynen baden van Tricht tot Aken twe reisen mit beslaten briven mijns genedigen heren an die schepen dair tot elcker reise v Brabants stuyver iss

xvii stuyver
i ort

Item noch gesant Jhob Brouwers tot Aken omb der selver saken nentlick mit den schepenen te spreken, den gegeven eynen Vryessen gulden iss

ii gulden
viii stuyver

Item Thonis Kemerlingh, Heri Bardoel ende Hermannus sin gesant tot Horne omb Baricks rekeninge te hoeren, die nyet bereit en was ende van dair tot Werdt vertert nest v personen tot Werdt iii golde gulden ende Vaesken Thonis knecht vur laken tot eynen rock xxx stuyvers is

ix gulden
vi stuyver

Item heft gehat Claes Foryr vur die perde die wile hij die burch verwarden van Passart iii^c Stroes ende Gelis van Werst ¹/₂^c cosden elck hondert ii gulden xv stuyver, facit

ix gulden
xii¹/₂ stuyver

Item in dese rekeninge sal dese rintmeister nyet rekenen van refexien der tymmerluide, noch der smede, want die betaelt sin van den mulleners asdat blickt in die particulaer rekeninge mit den mulleners gedaen, sonder men heft gekocht

tot Hoechten x elsen boem vur xxvi stuyver ende van Loekeman
oock elsenboem vur xii stuyver dair men heckscheiden aff gesneden
heft tot den moelens ende Symon der mulner gegeven oock
vur holt tot heckscheiden te sniden xviii stuyver ende dat heft gekost
te sniden vi stuyver, facit tsamen

iii gulden
ii stuyver

Item Meus Vrieskens, Sil Blomertz, Heyn Vrieskens ende Kerst
Spaens hebn in den busch bornholt gehouwen bij Claes Forirs
tijden elc iii dage ende bij Gelis tijt oock elc iii dage elckx
des dags iiiii stuyver, facit

iiii gulden
xvi stuyver

Uytgeven van heisteren te paten

Item heft Gerit Hentis dyt jair gepaet in Werterbusch
omtrint xvi^c heisteren, die in mijns genedigen heren eykelhove
gewassen inde uytgeraet sin, dair oeren onledich gewest
dese Gerit xxvi dage elcx dags op sinen cost v stuyver facit

vi gulden
x stuyver

Item Peter Heintis xxv dage elcx dags iiiii stuyver, facit

v gulden

Item Gijs Arnt Gisbertsz soen xviii dage elcx dags iiiii stuyver,
facit

iii gulden
xii stuyver

Item der jongh Gerit Hentis xxv dage elcx dags iiiii stuyver, facit

v gulden

Item Jan Geritz viii dage elcx dags iiiii stuyver, facit

i gulden
xii stuyver

Item die eykelhove doen spaen cxxix roey lantz,
dairinne eykelen geseit sin van elcke roy gegeven i
stuyver, facit

vi gulden
ix stuyver

Item doen maken den sterken scappen dairmit dese
heisteren uytgeraet sin kosten

i gulden
v stuyver

Item so hyr vur ontfanck gemackt is van dry moelens van
elckx xii gripen, so is Willem van Dries dairaff schuldich xxx
gripen, die hij seght Arnt van Dalen gegeven te hebben, dat men
an hem off an Arnt vervolgen mach, facit

xiii gulden
x stuyver

Item wt beveel mijns genedigen heren gesandt ii brieven tot
Trieht den enen aen mijn joncfrouwe van Nuwenare, den
anderen tot Weert alstdat blijkt bij enen bevelbrief
den bode gegeven i Horns gulden, facit

i gulden
vi stuyver

[Summa]

xliiii gulden
iiii stuyver

Rekening van de rentmeester van Weert [Hermanus van Loepelhem] 1499-1500

RHCL, archief van de Gelderse Rekenkamer te Roermond,
aanwinst 1925, inv.nr. 28.

Kopie : GAW.

Transcriptie: Cor Tubée
Annotatie: Emile Haanen

Secunda

Wert finant xv^c.

**Rekeninge mijns Hermanus van Loepelhem, rintmeister tot
Werdt vanwegen inde beveel des hoegebaren
vermoegenden fursten ende heren heren Johan van Horne,
busschoppen tot Ludick, hertzoegen to Bullion
inde greve tot Loen ende tot Horne, mijns genedigen heren,
beginnende op Sinte Petersdach ad Cathedram anno Domine
xcix, eyndende op Sinte Petersdach ad Cathedram
anno Domine xv^c van allen ontfanck ende uytgeven
dys vurschreven jairs.**

Ontfanck in rogh

Item die thiende van Oeverwerdt heft dyt jair gehat Syl Vollers voir	iii ^c xl malder
Item die thiende van Nederwerdt heft dyt jair gehat Sieb Melis voir	v ^c lxxxiiii malder
Item die thiende van Tongelray heft dyt jair gehat Jan Egens voir	lii malder
Item die thiende van Leyvelray heft dyt jair gehat Jan Passart voir	lxvi malder
Item den hoff tot Tongelray mit der vlotmoelen gelt jairlix erfelick	lvi malder
Summa lateris	x ^c xcviij malder roghen

Moelenpacht

Item die moelen bij Sinte Mathijs heft gepecht Willem
van Dries iii jair lanck, dairaff dyt dat laeste

jair is, des jairs vur	c xxiiii malder
Item die moelen bij Sint Rombolt heft gepecht Symon mullener dry jair lanck, dairaff dyt dat laeste jair is voir	c xxxii malder
Item die moelen tot Nederwerdt ⁴¹ heft gepecht Willem van Dries dry jair lanck, dairaff dyt dat laeste jair is voir	c xliiii malder
Summa lateris	iiii ^c malder
<u>Uytgeven in rogh</u>	
Item betaelt Gelis van Werstz, burchgreeff tot Werdt vur xi personen vur elcken des jairs iii malder roggen ende iii malder maltz ende vur Gelis dubbel karen, mackt tsamen dat malt oeck tot rogh gerekent ⁴²	lxxviii malder roggen
Des is in die vurgaende rekeninge gerekent viiii malder ii vat rest	lxix malder iiii vat
Item den Susterencloester ⁴³ jairlix vanwegen Jan Claes	viii malder
Item twe beekhuderen ⁴⁴ jairlix	viii malder
Item tot mijner vrouwen van Horne spinde	viii malder
Item die moeleners hebben geleverd in Gerten Geelkens huse vur joncker Evert	v malder
Item uyt beveil mijns genedigen heren van Horne ⁴⁵ Tacken geleverd	vi malder
Item dyt jair den mulleneren gekort vur stil die wiele men an die moelens getymmert heft	v malder
Item tot eyner misse op Sint Anthonisaltaer ⁴⁶	iii malder

⁴¹ Er waren in een latere periode twee heerlijke molens in Nederweert; die op Roeven en die op het Rosvelt. Volgens Alfons Bruekers is het aannemelijk, dat de molen op Roeven de oudste is.

⁴² Er worden 78 malder rogge in rekening gebracht. Als Van Werst de helft krijgt, dan zou mout tweemaal de waarde van rogge hebben. Of mout in deze periode van gerst gemaakt wordt is niet bekend.

⁴³ Bedoeld wordt het klooster van de Reguliere Kanunnikessen in de Maasstraat.

⁴⁴ De beekhoeders moesten de Bocholder- of Weerterbeek schoonhouden en toezicht houden.

⁴⁵ Dit is de heer of de prins-bisschop van Luik Jan van Horne.

⁴⁶ De drie malder voor de rector van het Sint-Antoonsaltaar was of werd een jaarlijkse vaste last.

Item den cappellanen tot Thoren⁴⁷ ii vat

Schijnt meer rogs ontfangen dan wtgegeven xiii^c lxxxv malder
elc malder te laten loessen voer xxviii stuyver, facit xic^c xxxix gulden

Ander ontfanck in haveren

Item ontfangen tot Werdt an suckelkaren xxxiii malder

Item noch dair an herbergheven⁴⁸ xi malder

Item ontfangen tot Thoren, die men lievert op
sonnendach na Sinte Merthinsdach⁴⁹ xxi malder

Summa lxxv malder

Uytgeven van haveren

Item ich heb geleverd den buttelir⁵⁰ op 't huis⁵¹ ende Pouwels
mijns genedigen heren van Horne diener vur die swanen
x malder haveren ende Willem Roes ii malder, facit xii malder

Item Gelis van Werst as burchgreff jaerlix
[doorgestreept: xxv malder
der in 't vurleden jair nyet meer dan xviii malder
gerekent sin, is hem nu geleverd xxxii malder

Item den rintmeister vur sine wedde as dat
gewoenlick is xii malder

Rest xvi malder die verkocht sin dat xii gulden
malder xvi stuyver facit xii gulden
xvi stuyver

Ander ontfanck in capuinen ende hoeneren

Item tot Oeverwerdt inde Nederwerdt cxxxvi capuin

Item dair oeck ii^c xciiii hoener

Item in die vaegdie tot Thoren⁵² lx honer

---

⁴⁷ Betreft een jaargetijde voor abdis Mechtildis van Horne.

⁴⁸ Misschien voor onderdak geven.

⁴⁹ De feestdag van Sint-Maarten of Martinus is 11 november.

⁵⁰ Waarschijnlijk de bottelier of keldermeester.

⁵¹ Het huis is het kasteelhuis.

⁵² De voorgdij van Thorn was evenals Over- en Nederweert een Gelders leen. De inkomsten uit de voorgdij werden blijkbaar verantwoord in de Weerter rekening.

Item van den vurschreven capuinen ende hoeneren heft men geleverd mijnen genedige heer van Horne, so op die burch, in Gerten Gelkens huse ende in Meister Coppens huse lix capuin ende c lxxi hoener precedulas ende noch heft Gert Geelkens doen halen an Rutten Buyssen vur joncker Evert ix hoenren ende an Jan Kalen ii capuin, dat getagen van dat vurschreven ontfanck rest lxxv capuin elck ii ¹ / ₂ stuyver ende c lxxiiii hoeneren elc i brasd., facit an gelde	xx gulden v stuyver
--	------------------------

Ontfanck van cynssen inde geltrenten

Item belopen die Pinxtencynssen tot Oeverwerdt inde Nederwerdt op ii ^c xciii groot vi ¹ / ₂ d. vur eynen groten ontfangen ii ¹ / ₂ stuyver, facit	xxxvi gulden xiii ¹ / ₂ stuyver
--	--

Item belopen Sinte Mertins tot Oeverwerdt inde Nederwerdt op xxix ^c xcviij groot iii ¹ / ₂ d. ii hb. vur eynen groot ii ¹ / ₂ stuyver, facit	iii ^c lxxiiii gulden xvi stuyver
---	--

Item belopen die nuwe cynse op c xvi groot, vur i groot ii ¹ / ₂ stuyver, facit	xiiii gulden xv stuyver
---	----------------------------

Item ontfangen van den moelens tot Werdt vur maltpacht van elcken moelen xii gripen vur vur elcken gripe ix stuyver, facit	xxxii gulden viii stuyver
--	------------------------------

Item die smaelthiende Nederwerdt heft Passart gepecht dry jair lanck dairaff dyt dat irste jair was, is dyt jair voir	xxiiii gulden
---	---------------

Item heft Nielken Berben gepecht die smaelthiende van Oeverwerdt dry jair, dairaff dyt dat irste jair is ende dyt jair voir	xxviii gulden
---	---------------

Item die lamerthiende heft dyt jair gepecht Frans Nouwen ende kompt elck lamp op x stuyver ende x vlioger ende der lamer is gewest c xxxvi, facit	lxx gulden ii ¹ / ₂ stuyver
---	--

Item ontfangen van stucken van lameren	xvi gulden
--	------------

Summa lateris	vi ^c vijff gulden xvi stuyver
----------------------	---

[volgen twee los inliggende briefjes]

Ontfanck extraordinaren

Item dit jair ontfangen van eykelverken⁵³, die op Werterbusch gebrant sijn na inhalde eyner cedulen geschreven oevermidtz Severin Stoexkens in bijwesen schepenen

xii gulden
xii stuyver

Item verkocht Gayen den wyn van Hoechten ii^c heisteren⁵⁴ ende Jan van den Stock ½^c cosden elc heister ½ brasd., facit

vii gulden
xvi stuyver
i ort

Item heft Meus Vrieskens dyt jair verkocht Jan Rissen ii holter uyt Werterbusch vur vii Horns gulden, facit

ix gulden
ii stuyver

Item na doet Heynen van Bouchoult is dyt jair gevallen eyn coermey⁵⁵ die componiert oevermidz schepenen vur xv Horns gulden ende is Wilhem van Bouckholt op 't cynsbueeck gesat, facit

xix gulden
x stuyver

Summaris lateris

xlix gulden
i oert

Summaris des helen ontfanghs beloupt

ii^m vi^c xxxiii gulden
xvii stuyver
i ort

Uytgeven tegen dyt vurscreven ontfanck

Item so men schuldich is all jair te leveren den Heyligen Geistzmeisterten tot der spinden mijner zeligen vrouwen van Horne tot eyn ygelicken Quatertemper xiii armen menssen die irste angeit op gunsdach post Invocavit anno xcix elckx eyn mick⁵⁶ wert sinde eynen Vlems ende elckx iii herinck oeck dairvoir eynen Vlems ende an gelde eynen Vlems, mackt van iiii Quatertemper v gulden xvii stuyver ende van Allerheyligen dach aen bys den irsten sonnendach in die Vasten exclus ende dairto op Paesdach ende Belaken Paesdach elckx der vurschreven sonnendags xiii armen elckx eyn roggenbroet daer men backt uyt eynen vat ende i Vlems an gelde ende eyn stuck spex ende dairtoe gekocht eyn verken cosden vii gulden vi stuyver, mackt dit an gelde sonder

---

⁵³ Gebrandmerkte varkens, die in het Weerter Bos eikels zoeken. Het brandmerken was een heerlijk recht.

⁵⁴ Heisteren zijn heesters.

⁵⁵ Keurmede is het heerlijke recht op het beste kateel. Na de dood van een keurmedige verviel het beste stuk uit de erfenis of de geldswaarde daarvan aan de heer.

⁵⁶ Mik of grof brood.

roggen, die vur gerekent wirdt xi gulden xviii ¹ / ₂ stuver ende noch al sonnendach in die Vasten, inde sin sees sonnendage, elcx sonnendach xiii armen elck eyn mick van eynen Vlems ende elckx iii herinck i Vlems ende elckx an gelt i Vlems mact dit an gelde vii gulden vi stuyver i oort, facit tsamen an gelde sonder roggē	xxv gulden i stuyver iii oert
Item betaelt jouffren Nathouft van tve jaeren, dat eyn achter- stedich, d'ander van desen jair, al jair x Brabants gulden, facit	xxxiiii gulden xiii stuyver i ort
Item betaelt Micheylen kynderen van Eyndhaven xxix golde gulden	lxxv gulden viii stuyver
Item betaelt Bruyn Heisters xxiiii golde gulden facit	lxi gulden viii stuyver
Item betaelt Arnt van Dalen xxx golde gulden, facit	lxxviii gulden
Item betaelt den Predekeren tot Coelen xxx golde gulden, facit	lxxviii gulden
Item betaelt der vrouwen van Mirle dat oer verschenen is Sint Lambertzdach ⁵⁷ niest vurleden vijftich golde Peter inhalde der quitancien per pars	lxxxvii gulden
[Summa]	iiii ^c xxxix gulden xi stuyver
Item betaelt heren Johan Massereil in affcortingen der renten men hem jairlix schuldich is ter gueder rekeningen iii ^c Horns gulden, facit	iii ^c xc gulden
Item betaelt den heer van Heer oeck in affcortingen der renten men hem jairlix schuldich is ter gueder rekeningen ii ¹ / ₂ ^c Horns gulden, facit	iii ^c xxx gulden
Item betaelt den heren van Sint Servaes den men jaerlix schuldich is x reael, dairvoir dit jair xiii Horns gulden, facit	xviii gulden iiii stuyver
Item betaelt den greve van Wede ⁵⁸ oevermidz Bruyn Heisters op sine renten twee weten iii ^c xlii golde gulden hem verschenen op Sint Lucasdach ⁵⁹ inhalde eyner quitancien die parts van den gelde begripende	v ^c xciiii gulden xv stuyver

⁵⁷ Feestdag van Sint-Lambertus valt op 17 september.

⁵⁸ Dit betreft Willem III, graaf van Wied (†1526), de echtgenoot van Margaretha van Meurs (†1515), de kleindochter van Vincent van Meurs (†1499). Hij was een tijdlang pandheer van Weert.

⁵⁹ Feestdag van Sint-Lucas valt op 18 oktober.

Item Heinrick van Barick⁶⁰ geleverd inhalde sijner
quitancien dairaff hij rekeninge doen sal ii^c Horns
gulden, facit ii^c lx gulden

Item betaelt Gelis van Werst, burchgreff tot Werdt,
van sinen gehalde des gesins op die burch, te weten
xi personen, elcken des jairs vur den cost x gulden Ruremundtz
geltz ende Gelis vur sinen persoen xx derselver gulden elcken
Ruremunder gulden gerekent op xxix Werter stuyver, facit clxxxviii gulden
x stuyver

Item noch vur vijf reisige knecht, eyenen huiskemerlinck,
eyenen die backt ende brouwz, elcken vur cleydingh
inde loen xii gulden Coels geltz inde twee weken elcken
vur cleydingh inde loen iiiii goede gulden ende eyenen
portyr viii ende eyner macht vi Coels gulden, elcken gulden
xxx stuyver, facit tsamen c lxvii gulden
xviii stuyver

Item Roey Foncken heft hem geleverd na inhalde siner
gehaltcedulen xx par velthoener, die costen te
vangen elck hoen eyenen widd.⁶¹, facit 1 gulden
xiii¹/₂ stuyver

[Summa] xix^c xlvi gulden
¹/₂ stuyver

Uytgeven van torf

Item Jan Sgreven dyt jair gesteken inde op 't huis
geleverd ende oevermidz Coppen den baed⁶² gekerft ende
Gerit den wert lxxxvii voeder torfs, elc ii¹/₂ stuyver, facit x gulden
xvii¹/₂ stuyver

Item Peter Sgreven geleverd lxxvii woeder⁶³ elck
ii¹/₂ stuyver, facit ix gulden
xii¹/₂ stuyver

Item Sil van der Hoeven geleverd xlix voeder
elck voeder ii¹/₂ stuyver, facit vi gulden
ii¹/₂ stuyver

Item Thijs Sgreven geleverd xciii voeder, elc ii¹/₂ stuyver xi gulden
xii¹/₂ stuyver

Item Geel Gobbels geleverd c xix voeder, elck
ii¹/₂ stuyver, facit xiiii gulden
xvii¹/₂ stuyver

Item Arnt Nouten geleverd l voeder, elc ii¹/₂ stuyver, facit vi gulden
v stuyver

---

⁶⁰ Heinrick van Barick is identiek aan Heinrich van Balderick.

⁶¹ Witpenning.

⁶² Baed is bode.

⁶³ Voeder is een karrevracht.

Item Reyner Mullener geleverd liii voeder,
elck ii½ stuyver, facit

Uytgeven van refexien⁶⁴

Item Meus Vrieskens, geswaren tymmerman, heft dit
jair gewracht an die dry moelens tot Werdt
ende bornholt in den busch gehouwen vur die
burch lvii½ dach ende sin knecht xii dage elckx
des dags op sinen kost iiiii stuyver, facit

xiii gulden
xviii stuyver

Item Heyn Vrieskens gewracht xlv dage ende Kerst
Nouwen xvii dage elcken des dags iiiii stuyver, facit

xii gulden
viii stuyver

Item heft Heyn Geritz dyt jair gesmedt ende gemackt
allerhande ijserenwerck an die dry moelens na
inhalde eyner cedulen, die pars begrepen belupt
die somme op

xxiiii gulden
xvii stuyver
i ort

Item Goert eyn leyendecker van Neer heft dyt jair
op die burch gestopt oevermidz Gelis den burchgreff
beschreven inhalde eyner cedula belopende eynen golden
gulden xvi vurijser ende viii stuyver Ruremundts geltz, facit

vi gulden
xii stuyver

Item dyt jair doen paten in Werterbusch omtrint
xvi^c heisteren dair oever onledich gewest sin Gerit
Hentis xxiiii dage elcx dags hem gegeven v stuyver,
Gijs Gysbertz xxii dage, Peter Hentis xxii
dage ende Ffrincken Luiten xxii dage elckx des dags
op honren cost iiiii stuyver facit

xix gulden
iiii stuyver

Item in die eykelhoeve dyt jair gespaet lviii
roeyen lantz ende daerinne eyckelen gesaet van
elckx roy gegeven i stuyver, facit

ii gulden
xviii stuyver

[Summa]

lxxix gulden
xvii stuyver
i oert

Item tot Hoechten gekocht xlviii elsen boemen
dairaff doen tymmeren eyn cap op den vyrconten
thoeren op die burch, cosden elc boem i brasd., facit

iii gulden

Item die cap verdinckt te tymmeren ende te richten an
Nyelen Trintkens ende Gaytken sijnen gesel vur

viii gulden

---

⁶⁴ Refexien zijn reparaties.

Item in 't Wivelterbrueck doen houwen latboem omb latten aff te maken tot den daeck, die hebben gekost te houwen ende uyt den water te slepen honre vijf eynen dach, elckx gegeven v stuyver, facit	i gulden v stuyver
Item den lattenhouwer gegeven xx stuyver dairvoir verkocht die latten die dair oeverden go.	nihil
Item tot den dack gekocht viii ^c venen scoef ende twe busselen cosden elck vene xii ¹ / ₂ stuyver, facit	v gulden ii ¹ / ₂ stuyver
Item vur vi ^c i vyrdel latnegel elck c ii stuyver, facit	xii ¹ / ₂ stuyver
Item honre twe hyr oever gedeckt vii ¹ / ₂ dach des dags vur hon beiden op honen cost viii stuyver, facit	iii gulden
Item so der wint grote scaden gedaen heft oever- al op die burch tot Werdt an die gelaesvinsteren, die doen reformiren oevermidtz eynen gelaesmaker van Ruremund, den gegeven in bewise Gelis van Werst i kroen ende eynen Horns gulden, facit	iiii gulden x stuyver
[Summa]	xxv gulden x stuyver
Item betaelt Geerten Geelkens ende Lijsbet Nouwen uyt beveil mijns genedigen heren vanwegen joncker Evertz van Arenbergh ende siner huisfrouwen xxiiii golde gulden, facit	lxii gulden viii stuyver
Item op dieselve tijt betaelt dry wagenluiden dair- mit mijn jouffren van Wochum tot Werdt quam xi Brabants gulden vi stuyver d'eyn dairto so voel men an cost uyt beveil mijns genedigen heren van Hoern dat tsamen mactt per cedulam	xxxv gulden
Item op dieselve tijt heft mijn genedigen heer van Horne tot Werdt vertert inhalde eyns koekenbuex	l gulden xvi stuyver
[Summa]	i ^c xlviiii gulden iiii stuyver

Rekening van de rentmeester van Weert [Hermanus van Loepelhem] 1500-1501

RHCL, Archief van de Gelderse Rekenkamer te Roermond,
aanwinst 1925, inv.nr. 28.

Kopie: GAW.

Transcriptie: Cor Tubée
Annotatie: Emile Haanen

1e exemplaar.

Deze rekening is in tweevoud aanwezig. Op de tweede rekening staat op de buitenkant extra vermeld "N° 2".

Behalve kleine taalkundige verschillen en ongelijke volgorde van posten springen in het oog:

- In de eerste rekening ontbreekt de post betreffende lammertienden (*in italics*);
- De tweede rekening heeft een extra bladzijde achterin. (*in italics*)
- De tweede rekening is waarschijnlijk een kladversie

3a.

Wert finant xvⁱ

**Rekeninge mijns Hermanus van Loepelhem, rintmeesters
tot Werdt vanwege inde bevel des hoegebaeren
fursten ende heren heren Johan van Horne, busschoppen
tot Luidick, hertogen tot Bullion, greven tot Loen
ende tot Hoerne, mijns genedigen heren, begynnende op Sinte
Petersdach ad Cathedram anno Domine xv^c, eyndende
op Sinte Petersdach ad Cathedram anno Domine xv^c ende eyn
van allen ontfanck ende uytgeven dys jairs.**

Ontfanck in rogh

Item die thiende van Oeverwerdt heft dyt jair gehat Jan van Loeken voir	iii ^c xlii malder iiii vaet
Item die thiende van Nederwerdt heft dyt jair gehat Jan Soemerman voir	v ^c lxvi malder iiii vaet
Item die thiende van Leyvelray heft dyt jair gehat Jan Passart voir	lix malder
Item die thiende van Tongelray heft dyt jair gehat Jan Egens voir	xl ix malder

Summa lateris

x^c xvii malder
ii vaet

Moelenpecht

Item die moelen bij Sinte Mathies heft gepecht Willem van Dries iii air lanck, dairaff dyt dat irste jair is, vur

c iiiii malder

Item die moelen bij Sint Rombolt heft gepecht Heyn Buyssen dry jair, dairaff dyt dat irste jair is, des jairs vur

c xxxv malder
ii vaet

Item die moelen van Nederwerdt heft gepecht Symon mullener dry jair lanck, dairaff dyt dat irste jair is, vur

c xxxvii malder
ii vaet

Summaris in roggen xiii^c lxxxiiii malder daertegen beloupt dat wtgeven van roggen i^c xii malder ii vaet, sub is meer ontfangen dan wtgegeven xii^c lxxi malder iiiii vaet, dat malder laten loesen xxvii stuyver, facit xvii^c xvi gulden xiiii stuyver

Summa lateris

iii^c lxvi malder
iiii vaet

Uytgeven van rogh

Item betaelt Gelis van Werst, burchgreeff tot Werdt, vur xi personen, vur elcken des jairs iii malder roggen ende iii malder maltz ende vur Gelis dubbel karen, mackt tsamen dat malt oeck vur rogh gerekent

lxxviii malder roggen

Item den Susterencloester tot Werdt vanwegen Jan Claes, jairlix

viii malder

Item twe beckhuederen jairlix

viii malder

Item tot mijner vrouwen spynde van Horne, dyt jair

viii malder

Item tot eyner misse op Sint Anthonisaltaer

iii malder

Item den cappellanen tot Thoren

ii vat

Item mijnheer van Horne⁶⁵ heft doin halen an

---

⁶⁵ Vermoedelijk de afgetreden graaf Jacob II.

Symon den mullener tot Nederwerdt	i malder
Item Symon der mullener tot Nederwerdt rekent vur stil as men an die moelen getymmert heft	iii malder
Item Willem der mullener bij Sint Mathis reKent vur stil oeck	iii malder
Summa lateris	i ^c xii malder ii vaet

Ander ontfanck in haveren

Item ontfangen tot Werdt an suckelkaren ende verschint op Sent Thomasdach ⁶⁶	xxxiiii malder haveren
Item noch dair an herbergheven	xi malder
Item ontfangen tot Thoren ende verschint op sonnendach nae Sint Mertinsdach	xxi malder

Summa	lxv malder
--------------	------------

Uytgeven van haveren

Item Gelis van Werst as burchgreff jaerlix	xxv malder
Item den rintmeister vur sine wedden	xii malder
Item mijns heren swanen geleverd iiii malder ende Willem Roes voir eyn swart pert tobehoerende mijnen genedigen heren van Hoerne iii malder, facit	vii malder
Rest blivens xxi malder, die verkocht Deric Noyen, dat malder xvii stuyver facit	xvii gulden xvii stuyver

Ander ontfanck in capuinen ende hoeneren

Item tot Oeverwerdt inde Nederwerdt	c xxxvi capuin
Item dair oeck so	ii ^c xciiii hoener
Item in die vaeghdie tot Thoren	lx hoener

Uytgeven

Item mijnen genedigen heren van Hoerne gesant mit

---

⁶⁶ Feestdag van Sint-Thomas valt op 21 december.

sender tot Tricht

Ontfanck van cynssen inde geltrenten

Item beloepen die Pinxtencyese tot Oeverwerdt inde
tot Nederwerdt op ii^c xciii groot vi¹/₂ d. vur eynen
groten ontfangen ii¹/₂ stuyver, facit

xxxvi gulden

xiii¹/₂ stuyver

Item beloepen Sinte Mertinscyese tot Oeverwerdt inde
Nederwerdt op xxix^c xcviij groot iii¹/₂ d. voir eynen
groten ii¹/₂ stuyver, facit

iii^c lxxiiii gulden

xvi stuyver

Item beloepen die nuwe cyense op c xvi groot,
voir eynen groten ii¹/₂ stuyver, facit

xiiii gulden

xv stuyver

Item ontfangen van dry moelens tot Werdt voir
maltpacht voir elcke moelen xii gripen ende
vur elcke gripe ix stuyver, facit

xxxii gulden

viii stuyver

Item die smaelthiende van Nederwerdt hefft
Passart gepecht dry jair lanck dairaff dyt dat
ander jair is, dyt jair vur

xxixv gulden

Item die smaelthiende van Oeverwerdt hefft gepecht
Nielken Berben dry jair lanck, dairaff dyt dat
ander jair is, dyt jair vur

xxix gulden

*Item die lamerthiende heft dyt jair gepecht
Frans Nouwen ende der is gewest ii^c xxxiii elc
lamp is gelacht op x stuyver ende lx werff gehoecht is pro
Domino*

c xxxiii gulden xv ..

Summa lateris

vi^c lvi gulden

xi stuyver

Ontfanck extraordinaren

Item dyt jair ontfangen van eykelverken, die ich
gekocht heb ende op den buschs geslagen dair-
aff komen is boeven 't gene dat die verken gekost
hebn inhalde eyner cedulen hyrbij gesteken belupt
op lx Horns gulden, facit

lxxviii gulden

Item verkocht Gayen den wyn van Hoechten heisteren

iiii gulden

Item na doede Jutten van den Busch is dyt jair
gevallen eyn coermey die componiert oevermidz
schepenen vur xxiiii Horns gulden, facit

xxxi gulden

iiii stuyver

Item noch nae na doede Jans van Loeken is dyt jair
gefallen eyn coermey die componiert oevermidz
schepenen vur xxiiii Horns gulden, facit

xxxi gulden
iiii stuyver

Summaris des helen ontfanghs deser
rekeninge beloupt ii^m v^c xxxv gulden x stuyver

Summa lateris

i^c xliiii gulden
viii stuyver

Uytgeven tegen dyt vurscreven ontfanck

Item so men schuldich is all jair te leveren den
Heyligen Geiztmeistren tot der spinden mijner zeligen
vrouwen van Horne tot eyn yegelicken Quateremper
die irste angeit op gonsdach post Invocavit anno xv^c tot eynen
yegelicken quateremper xiii armen menssen elckx eyn
mick werdt sijnde eynen Vlems, elckx iii herinck oeck
werdt sijnde eynen Vlems ende an gelde eynen Vlems,
mact van vyr Quateremper vijf gulden xvii stuyver ende
van Allerheyligendach aen bys den irsten sonnendach
in die Vasten exclus ende dairtoe den Paesdach
inde Belaken Paesdach elc der vurschreven sonnendach xiii
armen elckx eyn broet der men backt uyt eynen
vaet v broet ende eynen halven Vlems an gelde ende
eyn stuck spex tot den speck gekocht eyn verken,
cosden vi gulden, mact dyt an gelde sonder rogh, want
die voir gerekent woert x gulden xii¹/₂ stuyver ende noch
alle sonnendach in die Vasten, dat sijn vi sonnendage,
elckx sonnendach xiii armen menssen elckx eyn mick van
eynen Vlems, iii herinck van eynen i Vlems ende an gelde
eynen halven Vlems, mact dyt an gelde sonder
rogh vii gulden vi stuyver i ort, facit tsamen an gelde sonder
rogh

xxv gulden i stuyver
iii ort

Item betaelt den cappellanen van Thoren vur eyn ewige
memori vrouwen Mechteld van Horne, abdisse tot
Thoren, v Horns gulden, facit

vi¹/₂ gulden

Item betaelt heren Derick Kock, scholaster tot Hinxberch,
sijn leven lanck nae luide sijner verschrivinghe⁶⁷ viii
golde gulden, facit

xx gulden
xvi stuyver

Summa lateris

lii gulden
viii stuyver
iii ort

---

⁶⁷ Verschrijving betekent verbintenis.

Item betaelt jouffren Nathoft na luide oerre verscrivongen mijns genedigen heren van Horne x Brabants gulden, facit	xxi gulden xvi stuyver
Item desgelick Michelen kinderen van Eyndhaven jairlix xxix golde gulden, facit	lxxv gulden viii stuyver
Item Arnt van Dalen xxx golde gulden, facit	lxxviii gulden
Item den Predekeren tot Coelen xxx golde gulden, facit	lxxviii gulden
Item der vrouwen van Mirle c golde Peter, die oer verschenen sijn in twe termijnen, den eynen Sinte Gertrudendach ⁶⁸ , den anderen op Sint Lambertzdach ⁶⁹ , vur elcken Peter i½ Horns gulden, facit	c xcv gulden
Item betaelt den heer van Heer ii ^c xx Coels gulden, die hem verschen sijn tot Lichtmisse ⁷⁰ , facit	iii ^c xxx gulden
Item betaelt heren Johan Massereils kinderen ii ^c lxxx gulden Coels gels, die on verschenen sin in twe termijnen, die eynen Sint Reymeismisse, den anderen tot Lichtmisse	iiii ^c xx gulden
Item betaelt den heren van Sint Servaes, die jaerlix geldende hebben x reael, dairvoir gegeven vii golt gulden, facit	xviii gulden iiii stuyver
Item betaelt den greve van Wede ende tot Coelen gesant c lxxxi Horns gulden ende Barick gesant in behuef des-selven wijftich Horns gulden, noch denselven greven gesant xi nouwe cronen ende xi alde kronen, allet op die rent hem verschenen was ende op Sint Lucasdach in 't jair xcix, facit	iii ^c lxxi gulden xvi stuyver
Item gegeven Neerinck, baed mijns genedigen heren om dyt gelt tot Coelen te voeren ende die perde uyt der leystinge te quiten iiiii Horns gulden, facit	v gulden iiii stuyver
Item betaelt Dries van Franckenburch op sulcke ii ^c ende x golden gulden hem verschen sin op Allerheilgendach anno xv ^c , facit	v ^c xlvi gulden
Summa lateris	xxi ^c xxxix gulden viii stuyver

⁶⁸ Feestdag van Sinte-Gertrudis valt op 17 maart.

⁶⁹ Feestdag van Sint-Lambertus valt op 17 september.

⁷⁰ (Maria) Lichtmis valt op 2 februari.

Item betaelt Gelis van Werst, burchgreff tot Werdt,
vur xi personen elckx des jairs x gulden Ruremundtz geltz
ende Gelis dubbel gelt nae luide eyner cedulen,
so men des oeverkomen is elckx gulden betaelt mit
xxix Werter stuyver, facit

c lxxxviii½ gulden

Item vur cleydongen ende loen wijff reisiger knecht,
eynen huiskemerlinck, eynen die backt ende brouwet,
vur elckx xii gulden Coels gels ende vur eynen portier
viii ende vur die macht vi derselver gulden, vur elcken
gulden xxx Werter stuyver ende vur twe weken
elckx iiiii golde gulden, facit

c lxxvii gulden
xvi stuyver

Item denselven geleverd xx par velthonren elc hon
cost te vangen i widl., facit

i gulden
xiii½ stuyver

Item gequeten Bruyn Heisters uyt der herbergen tot
Dyst inde tot Werdt uyt beveel mijns genedigen heren
na luide Bruynnen hantscrift beloopende

xiiii gulden
xvi½ stuyver

Item Herman Tibot ende Hery Bardoul sin gesant tot
Werdt vanwege mijns genedigen heren, die oeck gequeten
na luide Hery Bardouls hantscrift belopende xv
Horns gulden ende xv stuyver Loens geltz, facit

xx gulden
ix½ stuyver

Item huysluiden van Heythuisen, die hoey van der
Masen tot Werdt brachten hebben vertert in Trin
Immelen huysse

ii gulden
iii½ stuyver

Item mijnen genedigen heren van Horne gesant mit Deric
sijnen diener, iii Horns gulden ende Merten sijnen
werdt tot Luidick, gegeven uyt beveel siner genaden
vi Horns gulden ende mijnen heer gesant tot Werdt
op die burch mit Laurens mijnen soen x Horns
gulden, facit

xxiiii gulden
xiiii stuyver

Item Barick gesant mit Willem Hont xxxiiii
Horns gulden dairaff hij rekeninge doen sal, facit

xliiii gulden
iiii stuyver

Summa lateris

iiii^c lxxxxiii gulden
iii stuyver

Item Jan Sgreven gelievert oevermidtz Coppen ende Nys den
baden gekerft xc voeder, ende noch oevermidz
Gijsken den baed gekerft x voeder ende noch
oevermidz Gerit den baed gekerft xv voeder ende
oevermidz Nylis den weker xlvi voeder elck
voeder ii½ stuyver, facit

xx gulden
ii½ stuyver

Item Peter Sgreven geleverd oevermidz Gerit den Baed
gekerft xxxi voeder oevermidz Niesken xlv voeder
oevermidz Ghysken xiiii voeder oevermidz Coppen
xviii voeder oevermidz Nylis den weker xxxviii
voeder ende oevermidz Muyter iii voeder elc ii¹/₂ stuyver, facit

xviii gulden
xii¹/₂ stuyver

Item Sil Verhoeven geleverd ende oevermidz Nysken
gekerft xv voeder ende oevermidz Coppen xi voeder
oevermidz Nyelis Weker liiii voeder, facit

x gulden

Item Derick Prumen geleverd xx voeder elck
ii¹/₂ stuyver facit

ii¹/₂ gulden

Summa lateris

li gulden
v stuyver

Uytgeven van refexien

Item Meus Vrieskens, geswaren tymmerman, heft dyt
jair gewracht an dry moelen ende bornholt
gehouden in den busch, primo an die moelen van Neder-
werdt gemackt eyn nuwe lass an eyn alde roy
ende hecksceyn ingesteken ende an die moelen bij Sint
Rombolt hechcheyen ende an die moelen bij Sint
Mathies bereyt gemackt eyn nuwe ass ende
eynen nuwe scemalck, die noch in den busch
liggen ende tot Hoecten nedergehouden xxiii
elsenboem om hecksceyn aff te sniden ende twe
dage bornholt in den busch gehouden daeroever
orledich gewest Meus bys Cathedram Petry viii
dage ende xxxviii dage Kerst Spaens vii¹/₂
dach ende xxxviii dage Heyn Vrieskens
ix dage ende Sil Maes xxxvii dage elckx
dachs iiii stuyver, facit

xxvii gulden
x stuyver

Item die vurschreven xxxiii elseboem tot Hochten gekocht
hebben gecost eynen golden gulden, facit

ii gulden xii stuyver

Item heft Heyn Geritz dyt jair gesmedt ende
gemackt allerhande iserenwerck an die dry moelens
ende anders inhalde eyner cedulen die somme begrepde

xxv gulden
vi stuyver
iii ort

Item doen coepen tot Sichen i^c block steyn⁷¹ omb dair-
mit te reformeren die burch ende die paert an
die burch Werdt, dat van den water seer uytgeslagen
was, die steyn Jan van Loen bij Hocht heft doen

---

⁷¹ Zichener bloksteen zijn mergelblokken uit Zichen.

voeren op die soy ende hebben gecost ix Horns gulden ende eynen Horns gulden Jan van Loen gegeven ende eynen schipman van Weshem, die stein in 't schip ende uyt doen dragen ende bij Ophaven gevoirt, gegeven vii Horns gulden	xxii gulden ii stuyver
Summa lateris	lxxvii gulden x stuyver iii ort
Item gesant twe reysen van Werdt tot Horn an den drossert omme gelt bereit te maken in behuef des greven van Wede omme die leist ⁷² aff te stellen, den baden gegeven	viii stuyver
Item des greven gelt van Wede gesant tot Tricht myt Laurens mijnen soen, vertert mit eynen perde eynen Horns gulden	xxvi stuyver
Item gesant Derick Joesten tot Tricht mit gelde an heren Massereil kinderen, den gegeven	xiii stuyver
Item eynen baden gesant tot Worchum an mijnen jongen joncker van Horne ⁷³ den gegeven	xxiiii stuyver
Item in die saeke van den prins van Cymay ⁷⁴ , die toe Brussel hinckt in 't recht, gesant mijnen soen Laurens te perde tot Brussel mit bescheit van brieven an den procuroer derselve verdaen mit den perde van Werdt tot Brussel ii golde gulden, facit	v gulden iiii stuyver
Item noch gesant Nielen Tyndemans van Werdt tot Brussel omb desen procuratien daer te brengen, den gegeven eynen Brabantsen gulden	ii gulden ii½ stuyver
Item noch gesant eynen baeden toe Aeken an Dris van Vranckenborch om mit siner rinten te verhalten densalven gegeven viii Brabantse stuyver, facit	xvii stuyver
Item gegolden tot der bruggen te maken thien mud calx cost eyn eyder mud eynen Horns gulden, facit	xiii gulden
Item den calck te beslaen van eyder mud gegeven ii½ stuyver, facit	i gulden v stuyver

---

⁷² Leist betekent gijzeling.

⁷³ Vermoedelijk de toekomstige graaf Jacob III.

⁷⁴ De prins van Chimay was Karel van Croy (†1527), waaraan Vincent van Meurs Horn en Weert had vermaakt. Croy was zijn kleinzoon in vrouwelijke lijn. Processen werden voorkomen door een huwelijk in 1501 tussen de toekomstige graaf Jacob III († 1531) en Karel's dochter Margaretha van Croy († 1514) te arrangeren.

Item hoenre dry hebben die steinen block behouwen tot der bruggen elc dry dage, den tweende des dags gegeven vii stuyver ende den derden des dachs v stuyver, facit

ii gulden
xvii stuyver

Item gegolden van Jan van den Bercken eyn moelenroy, dairvur betaelt

iiii gulden
ii stuyver

Summa lateris

xxxii gulden
xviii stuyver
ii ort

Dyt is cleiding

Item der rintmeister reket hyrin sin leste rekeninge iii jair cleiding alle jair vier elle lakens geveerft, dair die elle aff cost ii gulden unde alle jair iiii ellen witz, dair die elle aff cost x stuyver, facit van dry jairen

xxx gulden

Item den geswaeren wijeremeister⁷⁵ gegeven in cleiding mit namen dry ellen swartz dry ellen witz den geswaren timmerman oeck soe voel voir sijn cleiding desgelicken den geswaeren smit mackt tesamen ix ellen swartz, ix ellen witz, die elle van den swartten cost xxvi stuyver en van den witten viii stuyver, facit

xv gulden
vi stuyver

Item noch gegeven den bosshueer⁷⁶ vier ellen graus, vier ellen witz vur eyn cleiding die elle van den grau cost xviii stuyver ende van den witten viii stuyver, dairtoe gegeven den geswaeren decker alle jair eyn coevel⁷⁷ van xii stuyver ende dat van dry jaeren, facit symel

vii gulden

Summa lateris

lii gulden
vi stuyver

Item op fridach den xxiii^{ten} dach aprilis quam mijn genedigen heer van Luidick tot Werdt mit volck van wapenen omb wederstant te doin tegen die knecht die sich vergaedert hadden in den lande van Gelre ende verbleven sijne genaden tot Werdt bis ssecunda may eodem anno en hebn sine genaden dair verdain nae inhalde eyns koekensregisters xv^c xxxi gulden iiii stuyver ii¹/₂ ort Werters gels dat der rintmeister Hermanus⁷⁸ ende Peter

⁷⁵ Betreft waarschijnlijk de opzichter van de heerlijke Leuker (vis-)wijers.

⁷⁶ Betreft waarschijnlijk de hoeder van het heerlijke Weerter bos.

⁷⁷ Vermoedelijk mantelkap.

⁷⁸ Bedoeld wordt Herman van Loepelhem.

van Stralen⁷⁹ all betaelt hebben uytgescheiden Frans
Nouwen ii^c xxxiiii gulden iiii stuyver current ende an die
vleishouer c xlvii gulden ii½ stuyver current mackt te-
samen dat onbetaelt iii^c lxxxi gulden vi½ stuyver die
getaegen van die xv^c xxxi gulden iiii stuyver ii½ ort, als
vurschreven blift dat uytgeven xi^c xlix xviii stuyver eyn negenmenken⁸⁰

Hyrtegen heft Hermanus ontfangen van Joest Knops,
burgemeister tot Werdt, v^c golde gulden daertoe
van den van Itter lxvi golde gulden twe deil van
eynen golden gulden van desen golden gulden vurschreven heft
Hermanus betaelt an dieversen personen, die in dat
koekenboeck nyet getaegen sijn, beloepende die somme
ii^c xxviii enckel gulden die getaegen van den v^c
lxvi twe deil van eynen golde gulden blift sijn ontfanck
iii^c xxxviii golde gulden twe deil van eynen goldegulden
maken die vurschreven golde gulden an currente gelde dem
golde gulde ad lii stuyver Werts gels viii^c lxxviii gulden xvi stuyver,
schint dat Hermanus meer uytgegeven dan ontfangen ii^c lxxii gulden

Daertoe noch aen Heyn Knapen van vleysch mijnen heer ghelevert
Betael i^c xxiiii Horns gulden ende xii gulden current

---

⁷⁹ Rentmeester Herman van Loepelhem was in maart 1500 gestorven; Peter van Stralen werd later in zijn plaats benoemd.

⁸⁰ Negenmanneke of een duit is een halve oord.